

Ούτε πειθαρχημένοι, ούτε αναλώσιμες

Ζούμε σε μέρες που ο φόβος, η ασθένεια, η απειλή της νόσησης διαμεσολαβούν κάθε πεδίο της κοινωνικής ζωής. Ένα διαρκές σφυροκόπημα από υγιεινιστικές επιβολές και πειθαρχήσεις, υπό τα καθημερινά στατιστικά ανακοινωθέντα-νεκρολογίες που αναπαράγουν τον τρόμο. Η καθημερινότητα ως μια αχανής επικράτεια κινδύνου.

Στις κλινικές κόβιντ και τις μονάδες εντατικής θεραπείας συμπυκνώνεται το δυστοπικό παρόν: άνθρωποι απομονωμένοι, σαν τιμωρημένοι, με περίθαλψη στρατιωτικού τύπου, χωρίς τους δικούς τους ανθρώπους στο πλάι τους, όπως θα ήθελαν σε κάθε πτυχή της ζωής τους. Πρόκειται για την κατάβαση στο σημείο μηδέν της κοινωνικής αποστασιοποίησης: άνθρωποι-ποσοτικές καταμετρήσεις για τα συστήματα υγείας, με τη σωματική τους κατάσταση να γίνεται πεδίο χειρισμών, εργαλειοποίησης και νομιμοποίησης των κυρίαρχων επιβολών. Αν μέχρι στιγμής μαθαίναμε να είμαστε «γρήγοροι» στην θεραπεία, να μπουκωνόμαστε χάπια για να επιστρέψουμε όπως-όπως στην κανονικότητα του «να είμαστε παραγωγικοί», τώρα μαθαίνουμε να είμαστε και καλοί στρατιώτες: η θεραπεία δεν ορίζεται με όρους φροντίδας, χαλαρότητας, ξεκούρασης, καλής διατροφής και άλλων τέτοιων «αναχρονιστικών πρακτικών», αλλά με όρους έκτακτης ανάγκης. Απομόνωση-μοναξιά-χάπια και ένα σωρό αντικρουόμενων υγειονομικών οδηγιών-προσταγών. Και για τους πιο άτυχους/ες που θα νοσήσουν βαριά: απομόνωση-νοσοκομειακή περίθαλψη που θυμίζει μια ιδιότυπη υγειονομική φυλακή μαζί με ένα κοκτέιλ αντιβιώσεων. Το σώμα του ασθενούς ανήκει πριν απ' όλα στο ίδρυμα, στο κράτος...

Αυτό που έχουμε ζήσει εδώ και δύο χρόνια τώρα είναι αρκετά σύνθετο και δύσκολο να αποτυπωθεί σε όλες του τις πτυχές. Έχουμε να κάνουμε με ένα καθολικό κοινωνικό γεγονός, με την έννοια ότι διαπερνά όλες τις πτυχές της καθημερινότητας, το οποίο έχει κανονικοποιηθεί απόλυτα: ζούμε το «παράδοξο» να υπάρχει lockdown χωρίς να έχει καν κηρυχτεί. Κάποιοι αποκλείονται από χώρους εργασίας, συναναστροφής ή και κατανάλωσης. Διευρύνονται τα σημεία ελέγχου και εντοπισμού, με υλικά και ψηφιακά checkpoints. Η αστυνόμευση γίνεται διάχυτη, αφού πέρα από τους πολυπληθείς και πολυπρόσωπους κλασικούς κατασταλτικούς μηχανισμούς, έχουν πολλαπλασιαστεί οι απαιτήσεις επίδειξης υγειονομικών πιστοποιητικών, ταυτότητας, διαγνωστικών τεστ κτλ, προκειμένου να κριθεί αν κάποια αποτελεί «κίνδυνο» ή όχι, να κριθεί αν είναι υπάκουη ή όχι...

Αν και εμφανίστηκε χρονικά σύντομη, η αρχική κατάσταση εξαίρεσης πέτυχε ήδη πολλά: η ζωή ευρύτατων κοινωνικών ομάδων («μαύροι» εργαζόμενοι, φυλακισμένες, ρομά, μετανάστ(ρι)ες στα camps, άστεγοι κ.α.) διαβαθμίστηκε εκ νέου ως υποδεέστερη και αντιμετωπίστηκε με όρους εντονότερης υποτίμησης από ό,τι των υπολοίπων, ενώ το μοναδικό ιστορικά γεγονός του μαζικού εγκλεισμού σχεδόν του μισού πλανήτη υπό συνθήκες lockdown θεωρήθηκε φυσιολογικό και αναπόφευκτο. Την ίδια στιγμή οι αστυνομίες κάθε είδους επανακωδικοποίησαν τον δημόσιο χώρο με όρους μόνιμης «επικινδυνότητας» [κάτι που ξεκίνησε με απαγόρευση κυκλοφορίας σε δρόμους, πάρκα και πλατείες].

Οι μορφές που μπορεί να παίρνει κάθε φορά η «επικινδυνότητα» διαφέρουν μεταξύ τους αλλά συνεχονται πάνω στην έννοια της ασφάλειας. Μπορεί τώρα να προσδιορίζεται ή να μορφοποιείται η κρίση ως υγειονομική, αλλά ξεπροβάλλουν μπροστά μας νέα λαμπρά πεδία κινδύνων και κρίσεων: χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η συζήτηση για την κλιματική αλλαγή που αντιμετωπίζεται ως πεδίο ασφάλειας και ελεγχόμενης επιβίωσης ή το ζήτημα των λεγόμενων φυσικών καταστροφών και της πολιτικής προσασίας που έχει αρχίσει να διαμορφώνει νέες πραγματικότητες. Πλέον εφαρμόζονται «προληπτικές» πολιτικές-στηριζόμενες πάνω στον έλεγχο της κυκλοφορίας και τη διασπορά φόβου- όπως έγινε πρόσφατα στις πυρκαγιές του καλοκαιριού, στην τελευταία μεγάλη κακοκαιρία στα μέσα Οκτώβρη ή και σε αυτήν των προηγούμενων ημερών. Το μοντέλο των μικρών και μεγάλων lockdown είναι πλέον τόσο συνηθισμένο που συχνά δεν το ονοματίζουμε ως τέτοιο.

Παράλληλα ο ρατσιστικός λόγος, ανανεωμένος, συνοδεύει τις αντίστοιχες υγειονομικές πολιτικές: στοχοποιεί, περιθωριοποιεί στη βάση της «κοινωνικής ανευθυνότητας» όσες και όσους δεν επιλέγουν να εμβολιαστούν. Οι ανεμβολίαστοι -μια ανύπαρκτη, μέχρι πρόσφατα, κοινωνική κατηγορία, επινοημένη σήμερα καθαρά με όρους στατιστικού ορισμού του κρατικού συμφέροντος- συνοψίζουν το μιανό, το ανορθολογικό, το επικίνδυνο σώμα. Η ανάγκη εσωτερικής υποτίμησης παίρνει σάρκα και οστά με σκληρούς αστυνομικούς όρους ελέγχου και αποκλεισμού στη γνωστή και μελετημένη βάση της μετατροπής κοινωνικών ομάδων και σχέσεων σε «παράνομες» και περιττές, άρα επικίνδυνες και μη κανονικές -συνθήκη στην οποία βεβαίως βρίσκονται εδώ και δεκαετίες οι μετανάστ(ρι)ες. Αυτό υποδεικνύουν και τα πρόστιμα, η αναστολή εργασίας-εκδίωξη χιλιάδων εργαζομένων από τις υποδομές περίθαλψης, ο διαρκής έλεγχος με τεστ, όπως και η διαμόρφωση παράλληλων καθεστώτων εξαίρεσης στους χώρους εργασίας, όπου αναμετράσαι με τον εκβιασμό του εμβολιασμού προκειμένου να προσληφθείς ή να μην απολυθείς από τη δουλειά σου. Οι «ανεμβολίαστοι» αποτελούν εκείνη την κρίσιμη και σκοτεινή μάζα, την οποία διάφοροι με άσπρες ρόμπες ή γραβάτες από τα τηλεοπτικά μικρόφωνα θα στοχοποιήσουν με «εκκλαϊκευμένη» επιστημονική γλώσσα ως κίνδυνο για τον «εθνικό στόχο» του «τείχους της ανοσίας». Ο υγειονομισμός έχει τη γλώσσα του, έχει την αστυνομία του, έχει και τους επικεφαλής του: τους ειδικούς που με τη διαρκή προπαγάνδα τους θεωρούν ότι κατέχουν -και επιβάλλουν- το μονοπώλιο της αλήθειας (ακόμα και όταν λένε και ξελένε από τη μια μέρα στην άλλη), διαμορφώνοντας και περιφρουρώντας τα πεδία που «πρέπει» να κινηθεί ο δημόσιος λόγος. «Παράδοξως», κάθε επιστημονική τους απόφαση σηματοδοτεί και νέα πεδία καταναγκασμών, περιορισμών. Στην πραγματικότητα, βέβαια, αυτοί οι «πιστοί υπηρέτες του ορθού λόγου» έχουν δύο δουλειές να κάνουν: είτε εκείνη των «ανιδιοτελών» ενισχυτών των κρατικών πολιτικών, είτε απλά εκείνη

των καλοπληρωμένων πλασιέ των φαρμακοβιομηχανιών (το ένα βέβαια όχι μόνο δεν αποκλείει το άλλο, αλλά συνήθως το προϋποθέτει).

Ας μην παραξενευόμαστε λοιπόν για το ότι διάφορα κομμάτια από τον βόθρο του εθνικού κορμού (σαν και αυτούς που λατρεύουν τους φράχτες στον Έβρο και τα στρατόπεδα εκτοπισμού των μετανασ(ρι)ών ή αυτούς που έστηναν εθνικά τσίρκο για τη Μακεδονία) έχουν ξαναβγεί στον αφρό ως «αντιεμβολιαστές» για να εισπράξουν από την κοινωνική αμφισβήτηση της χρησιμότητας των εμβολίων και των πολιτικών υποχρεωτικότητας. Κάθε φορά που το κράτος προστάζει περικαρράκωση, εθνικούς στόχους, βάθεμα της καταστολής, εμφανίζονται και εκείνες οι κοινωνικές του συμμαχίες που θέλουν να μιλήσουν στο όνομα ενός «αυθεντικού έθνους» [ακόμα και αν αυτονομούνται από την τρέχουσα κρατική στρατηγική]: αν για το κράτος ο «αόρατος εκθρόνος» του κόβιντ μετατρέπει όλη την καθημερινότητα σε υγειονομική ζώνη ελέγχου και φόβου, αυτοί οι «ανήσυχτοι πατριώτες» θέλουν μια άλλου είδους επέκταση του υγειονομισμού: αποστειρωμένους, καθαρούς εθνικούς χώρους από τα κοινωνικά μικρόβια «προβληματικών» ομάδων και συμπεριφορών, από τους ρομά και τις μετανάστριες, τους φτωχούς, τους «ασθενείς», ως καθέναν και καθεμία που λεκιάζει με αντικανονικότητα τη γαλανόλευκη πατρίδα τους.

Η περίοδος αυτή του φόβου, της αποστασιοποίησης και της κοινωνικής πειθαρχίας που συνεπάγονται, είναι όντως για το κράτος και τα αφεντικά μια περίοδος μεγάλων ευκαιριών. Αυτό δείχνει και η πληθώρα «αναδιρθρωτικών νόμων» που πέρασαν όλο αυτό το διάστημα: στα εργασιακά, στην εκπαίδευση (με τα τηλεμαθήματα, την εισαγωγή της «πανεπιστημιακής αστυνομίας»), με τον νέο αναπτυξιακό νόμο κτλ... Ένα σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού, οι εργαζόμενες/οι και κυρίως οι μετανάστ(ρι)ες, αλλά και ένα εξίσου σημαντικό κομμάτι των κοινωνικών σχέσεων, αυτές που κωδικοποιούνται ως «κοινωνικά κεκτημένα», τίθενται υπό επιτήρηση και δημιουργική καταστροφή: μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να δούμε και την αναδιάρθρωση του συστήματος υγείας. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες οφείλουν να εναρμονιστούν με το στρατιωτικό πνεύμα της εποχής, τα πάντα να ρυθμίζονται από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Δεν μιλάμε απλά για «φτηνή περίθαλψη», για την προσαρμογή δηλαδή του ασθενούς και της θεραπείας του στον σκόπιμο περιορισμένο κρατικό προϋπολογισμό. Μιλάμε και για μια άλλη λειτουργία εναρμονισμένη με το πνεύμα της εποχής: όσοι/ες δεν μπορούν να προσαρμοστούν, για οποιονδήποτε λόγο, θα τιμωρούνται. Αν σήμερα το καθήκον είναι να εμβολιαστείς, αύριο το καθήκον θα προστάζει διακοπή του καπνίσματος, της λήψης λιπαρών τροφών, συμμόρφωση σε «υγιεινή» διατροφή, υποχρεωτική άσκηση και πάει λέγοντας... Μια δική σου «λανθασμένη/ανθυγιεινή» επιλογή θα αξιολογηθεί με περιορισμό ή αποκλεισμό από διάφορες υπηρεσίες. Εξατομίκευση της ασθένειας- αποκοπή της από τις κοινωνικές της αιτίες, αποκλεισμός από τη θεραπεία, ακόμη μεγαλύτερη συμμετοχή στο κόστος, ατομικά ποσοστά ασφάλισης και, βέβαια, ψηφιακή πιστοποίηση-αξιολόγηση της «προσωπικής υγείας». Αυτό προδιαγράφει το «πνεύμα της εποχής» γι' αυτά που έρχονται. Η αναστολή εργασίας-απόλυση χιλιάδων εργαζομένων στον τομέα της υγείας για την άρνησή τους απέναντι στην υποχρεωτικότητα του εμβολιασμού, αποτελεί ενδεικτικό κομμάτι του τρόπου με τον οποίο μετασχηματίζεται το σύστημα υγείας. Η «αφωνία» από την άλλη των διαφόρων προστατών που πίνουν νερό στο όνομα της εργατικής τάξης μπροστά σε αυτή την πρωτοφανή μαζική απόλυση εργαζομένων είναι κομμάτι της σύμπλευσής τους με τις πανδημικές πειθαρχικές κρατικές πολιτικές... Ο ιός της «υπευθυνότητας» έχει ένα βασικό και αθεράπευτο σύμπτωμα: την κοινωνική-ταξική ειρήνευση.

Η εποχή του υγειονομισμού ήρθε για να μείνει. Με την αστυνομία, τον έλεγχο, τον φόβο, τις φαρμακευτικές εταιρείες να τζογάρουν στα σώματά μας με θεραπείες, τα επιστημονικά επιτελεία να νομιμοποιούν κρατικές πολιτικές, τα αφεντικά να σπίνουν νέες γαλέρες γιατί «το απαιτούν οι δύσκολοι καιροί», τη ζωή μας να ορίζεται από πλάνα καπιταλιστικής ανάπτυξης που λεηλατούν γη, νερό και αέρα. Και εμείς, οι υποτελείς τάξεις, να αξιολογούμε από την προσαρμογή και τη συναίνεση στις νέες κανονικότητες.

Να αρνηθούμε τις υγειονομικές πιστοποιήσεις, τα πρόστιμα και τους αποκλεισμούς

Να σταθούμε αλληλέγγυα η μία δίπλα στον άλλο

Φροντίδα, επαφή, ραδιουργία για να (ξανα)δημιουργήσουμε τους κοινούς τόπους αντιστάσεων

Ενάντια στον έλεγχο και τον φόβο

Να επιτεθούμε στην κανονικότητα

Κυριακή 30/1 1μμ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

για τον σύντροφο Χ. που απολύθηκε
για την άρνησή του να «πιστοποιηθεί υγειονομικά»

thersitis.espiv.net

Κυριακή 6/2 11μμ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

“Νέα πειθαρχικά-υγειονομικά μέτρα
και αποκλεισμοί.
Αντιστάσεις των δύο τελευταίων χρόνων.”

ΘΕΡΣΙΤΗΣ

**χώρος ραδιουργίας και ανατροπής
ΝΕΣΤΟΡΟΣ κ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ-ΙΛΙΟΝ**